

अन्तर सरकारी सम्बन्ध

INTER- GOVERNMENTAL RELATIONSHIP

Punya Prasad Neupane

समसामयिक बहस

2

- संविधानको मर्म अनुसार सरकारहरुले काम गर्न सकेका छन् कि छैनन् ?

संघ

प्रदेश

सरकार
संचालन
गर्न सक्ने
क्षमता छै?

साधन, श्रोत,
हस्तान्तरण
छै?

प्रदेश

हामीले
काम सुरु
गर्न पाएको
खै?

स्थानीय

सेवा
सुविधाको
कानून
बनाइदिएको
खै?

संघ

सरकार
संचालन गर्न
सक्ने क्षमता
खै?

स्थानीय

साधन, श्रोत,
हस्तान्तरण
खै?

□ संविधानको लक्ष्य –

प्रस्तावना:

... दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको
आकांक्षा पूरा गर्ने

राज्यको संरचना र राज्यशक्तिको प्रयोग

7

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको **मूल संरचना** संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुनेछ ।

नेपालको **राज्यशक्तिको प्रयोग** संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले संविधान तथा कानून बमोजिम गर्ने छन् ।

राज्य शक्तिको बांडफांड

8

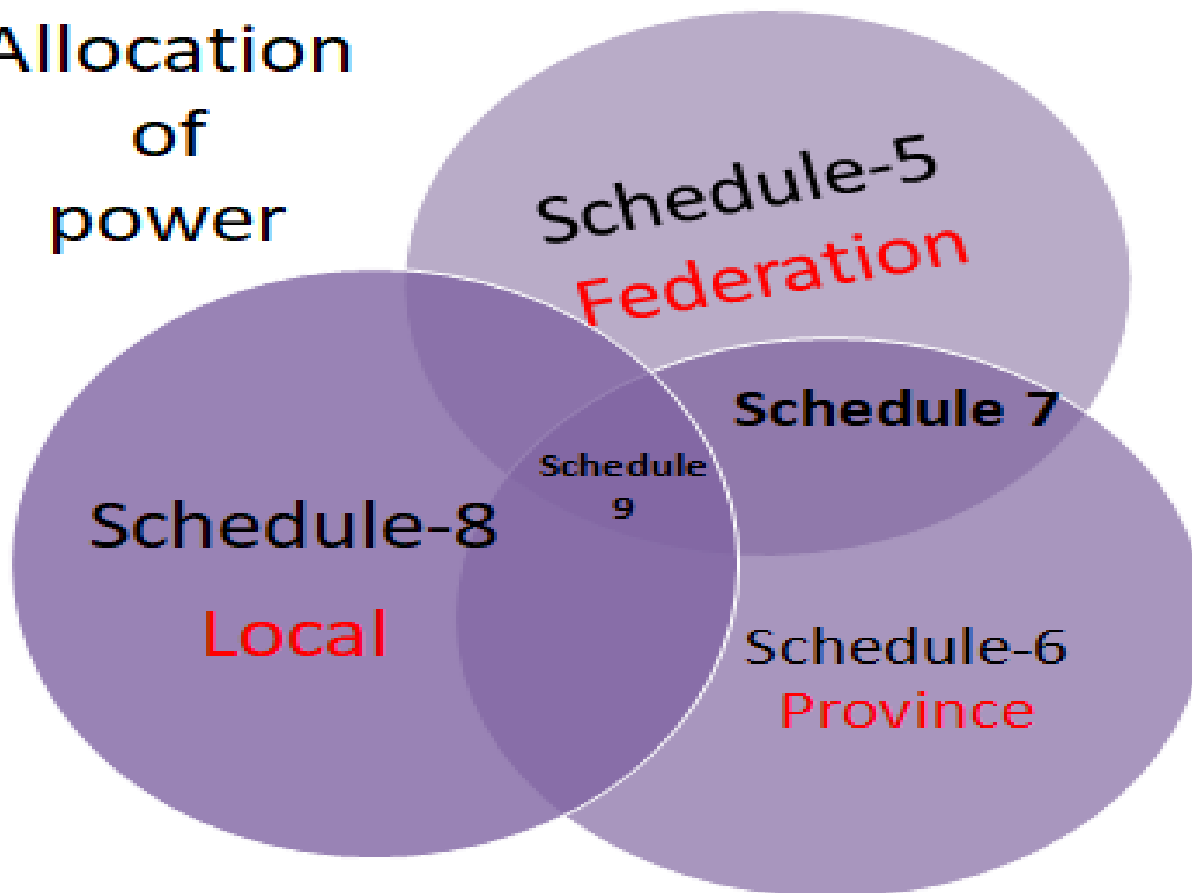
संविधान र कानून बमोजिम तिनै तहका सरकारमा
राज्य शक्तिको वितरण ।

राज्य शक्तिको बाँडफाँड

9

Allocation
of
power

अवशिष्ट अधिकार

10

- संघको पूर्णाधिकार

हेक्का राख्नु पर्ने कुरा

11

- हाम्रो संविधानले तहगत सरकारको कल्पना गरेको छैन
- स्थानीय सरकार संघिय वा प्रदेश सरकारको इकाइ होइनन
- प्रत्येकको आफ्नै कार्य र जिम्मेवारी छ
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको अन्तर सम्बन्ध सहकारिता, सह अस्तित्व र समन्वयमा आधारित छ

कार्यान्वयनका पूर्वाधार

12

- कार्य क्षेत्र सम्बन्धि बुझाईमा स्पष्टता
- ऐन कानूनको निर्माण
- वित्तिय श्रोत साधन
- प्रशासनिक संरचना
- मानव संसाधन
- सहयोग, सहकार्य र समन्वय

तीन तहका सरकारहरु बीच अन्तरसम्बन्ध

13

संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुनेछ ।

तीन तहका सरकारहरु बीच अन्तरसम्बन्ध

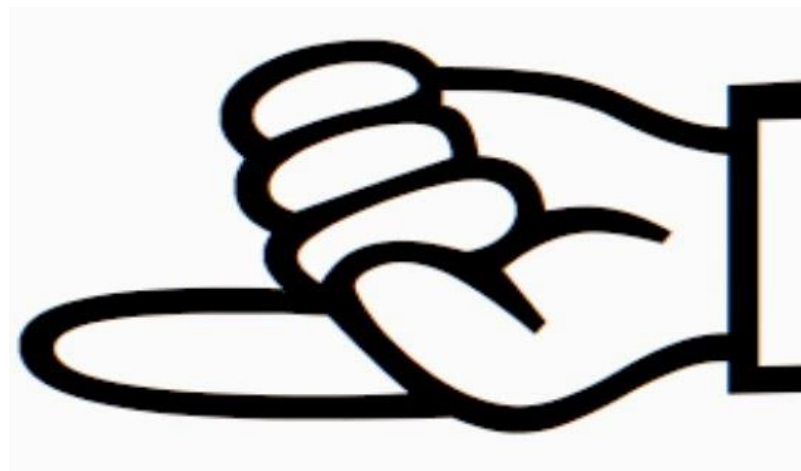
14

- राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरुले संघिय इकाईहरु बीच सुमधुर, सहयोगात्मक र समन्वयात्मक सम्बन्ध बिकाशमा जोड दिएको

तीन तहका सरकारहरु बीच अन्तरसम्बन्ध

15

संघीयता एउटा तहले अर्को तहलाई दोष देखाएर
पछिने व्यवस्था हैन

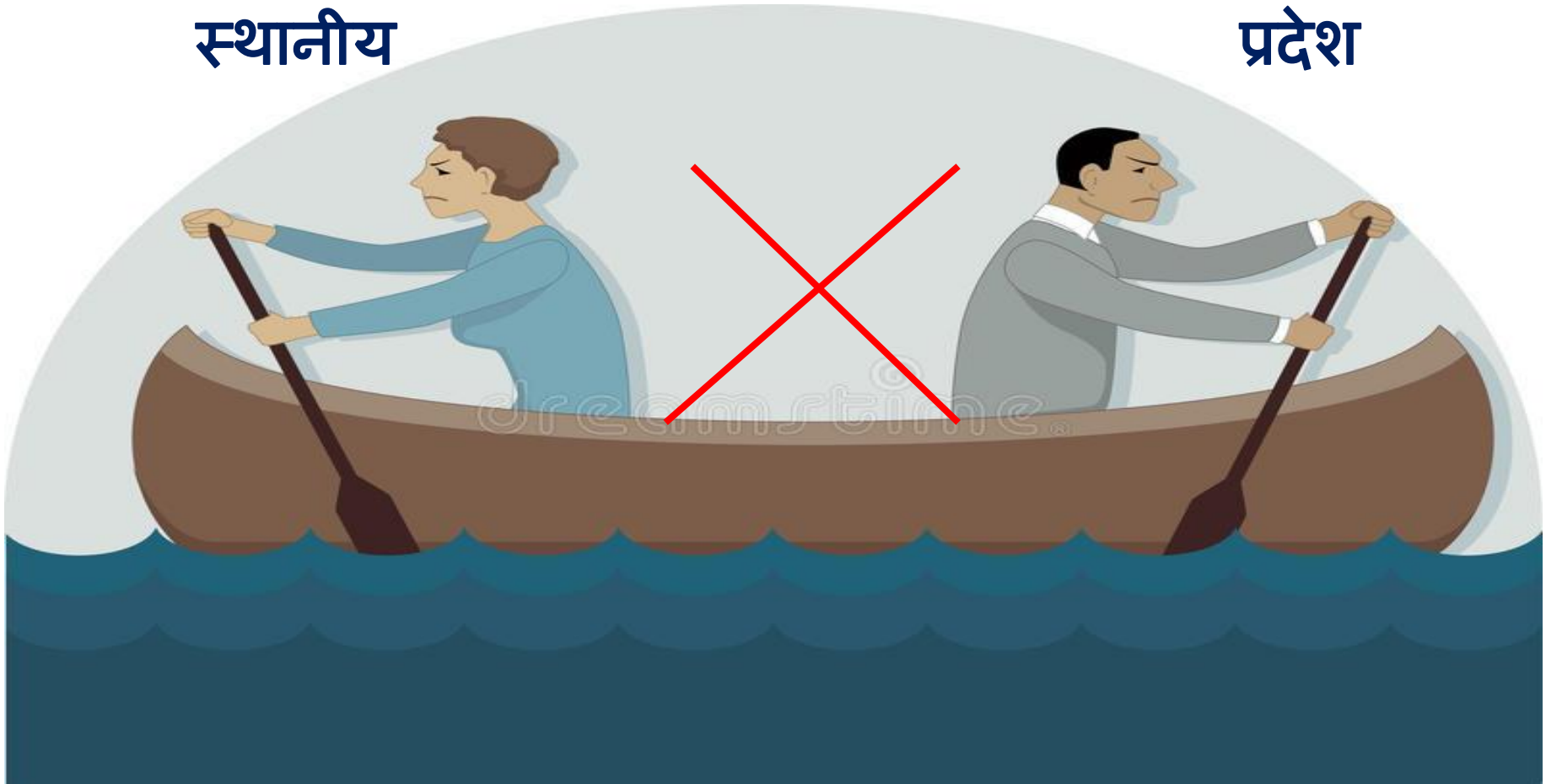
संविधानले दिएको भूमिका पुरा गर्नको लागि तिनै तहको
बिचमा सहकार्य र समन्वय गर्ने व्यवस्था हो।

मूलुकको समृद्धिको डुंगा

16

स्थानीय

प्रदेश

मूलुकको समृद्धिको डुंगा

17

संघ

प्रदेश

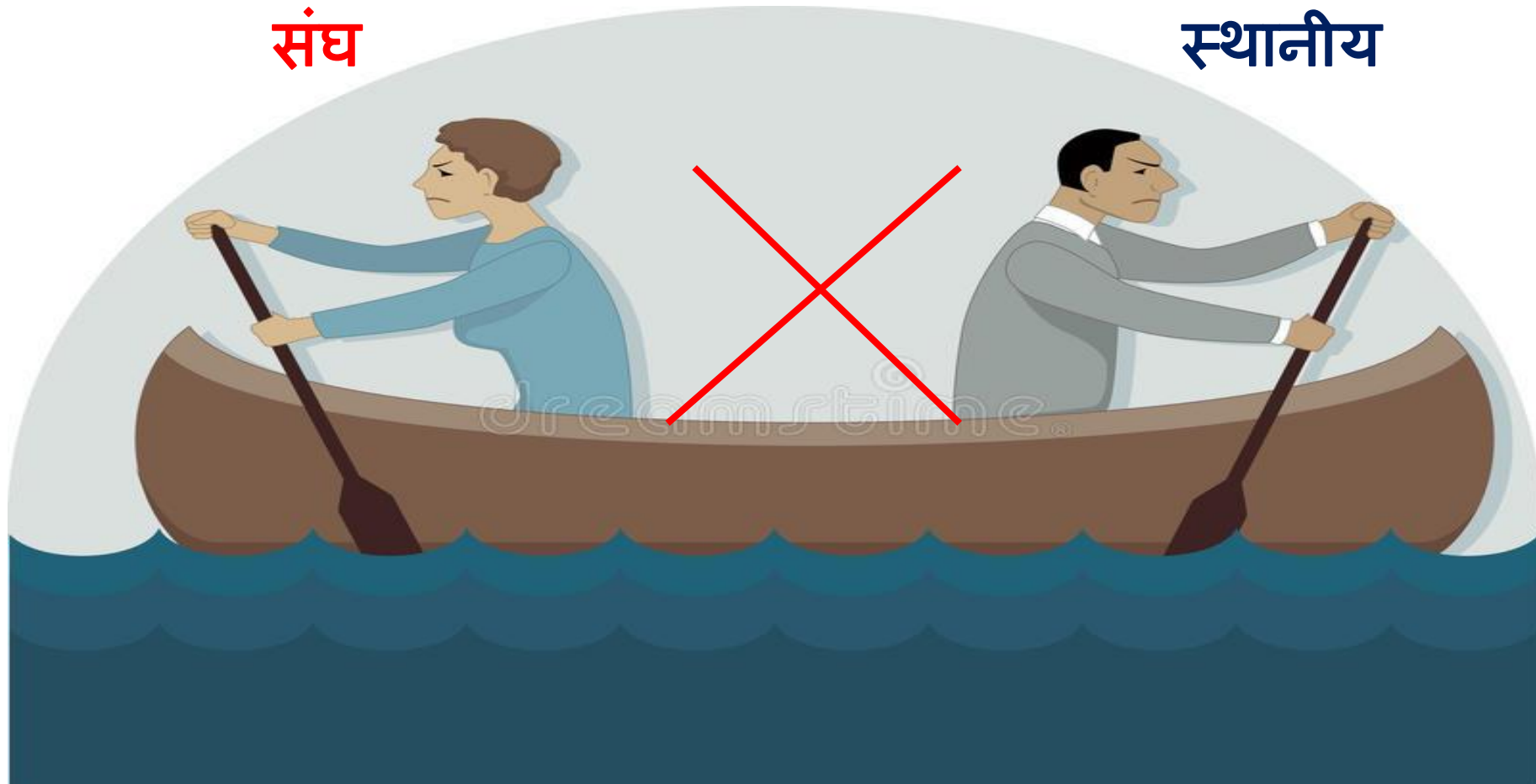

मूलुकको समृद्धिको डुंगा

18

संघ

स्थानीय

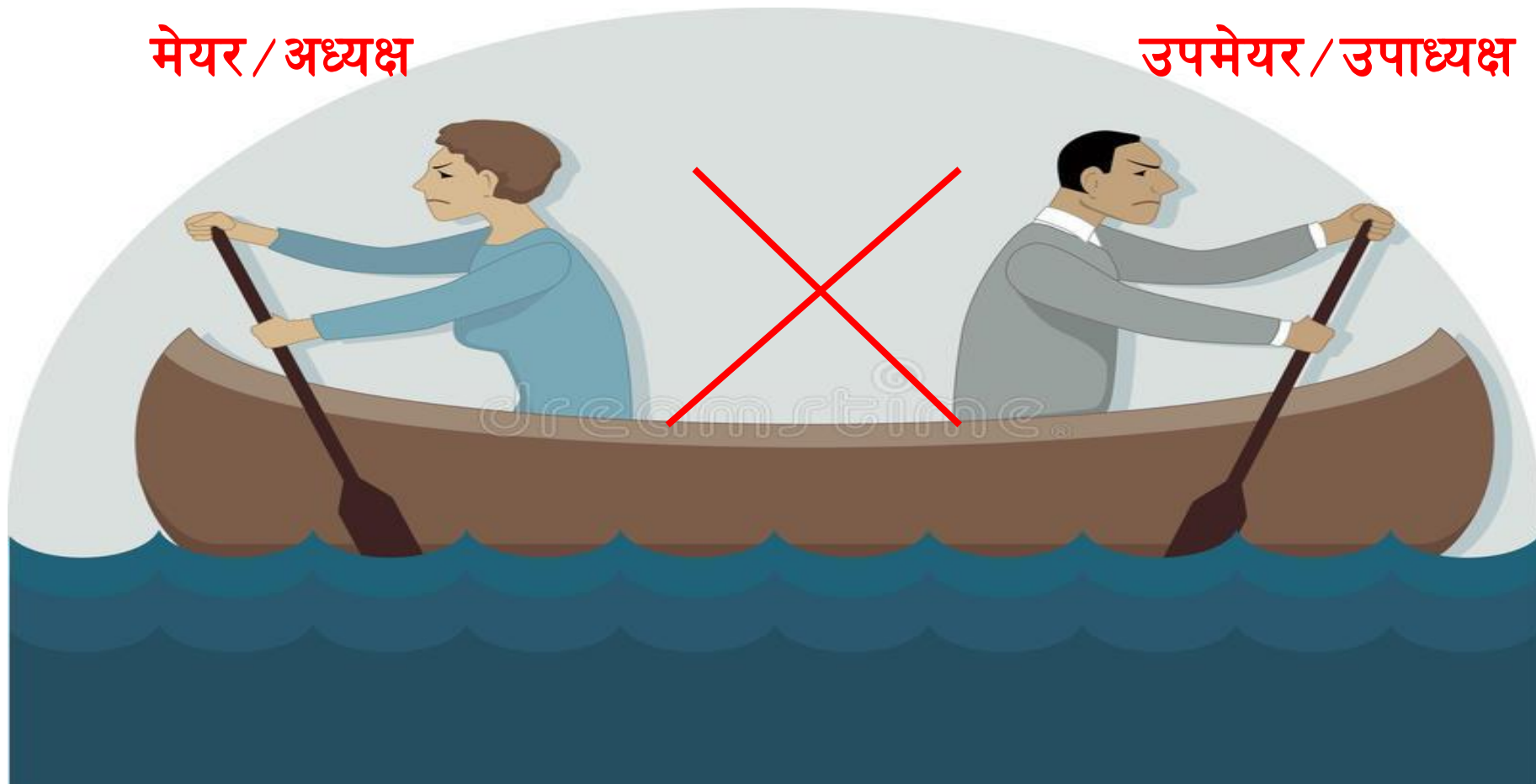

गाँउपालिका र नगरपालिकाको समृद्धिको डुंगा

19

मेयर / अध्यक्ष

उपमेयर / उपाध्यक्ष

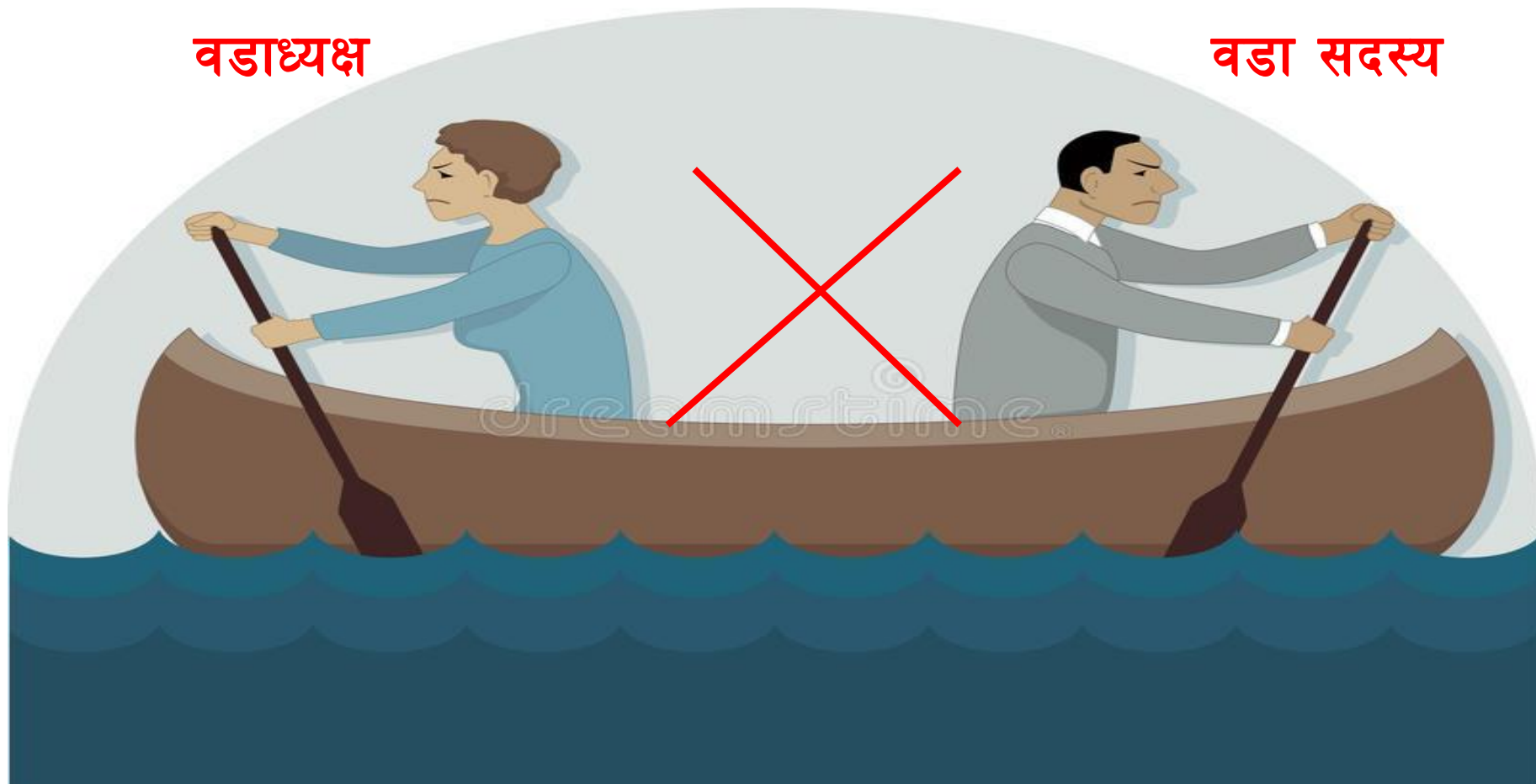

गाँउपालिका र नगरपालिकाको समृद्धिको डुंगा

20

वडाध्यक्ष

वडा सदस्य

मूलुकको समृद्धिको ङुगा

21

स्थानीय योजना:
प्रदेश संघ

आवधिक लक्ष्य

दुरद्रिष्टी

विवाद समाधान संयन्त्र

22

- अन्तर प्रदेश परिषद
- प्रदेश र स्थानीय तह बीच उत्पन्न विवाद समाधान संयन्त्र
- संबैधानिक इजलास

छलफलका लागि प्रश्न

23

- आजको स्थितिमा अन्तर सरकार सम्बन्ध बलियो बनाउँदै सफलतापूर्वक संघीयता कार्यान्वयन गर्न राष्ट्रसेवक कर्मचारीले के-के र कस्तो भूमिका निर्वाह गर्नु पर्ला ?

- सेसन संचालनमा सक्रिय सहभागिताको लागि तपाईंहरूलाई धेरै धेरै धन्यवाद ।